

Українська мова. 8 клас

Тема. Узагальнення й систематизація вивченого з теми "Речення зі звертаннями, вставними словами, словосполученнями, вставленими конструкціями "

Мета: повторити, поглибити, узагальнити й систематизувати знання учнів про звертання, вставні слова; удосконалювати навички пунктуаційної грамотності учнів, вміння правильно інтонувати речення зі звертаннями, вставними словами; удосконалювати навички синтаксичного розбору простого речення; виховувати в учнів патріотичні почуття, любов до рідного слова (*слайд 2*).

Тип уроку: урок закріплення набутих знань.

Обладнання: мультимедійна презентація, відеоматеріали «Вставні слова», «Спіймай звертання».

Епіграф

Учітеся, брати мої, думайте, читайте...

Т. Шевченко

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Оголошення теми та мети уроку.

III Актуалізація опорних знань учнів.

1. Робота з епіграфом

Учні записують вислів, пояснюють розділові знаки, зміст слів
Т. Шевченка

На сьогоднішньому уроці ми узагальнимо і систематизуємо знання про звертання, вставні слова, словосполучення, речення, будемо удосконалювати вміння вживати їх у реченнях, конструювати речення.

II. Узагальнення й систематизація теоретичного вивченого матеріалу

1. Гра «Банк знань»

Учні відповідають на запитання вчителя:

1. Що називається звертанням?
2. Яка основна функція звертання?
3. Яке звертання називається поширеним, а яке – непоширеним?
4. Розкажіть про розділові знаки, які вживаються при звертаннях.
5. В формі якого відмінка вживаються звертання?

2. Пошукова робота (прочитати виразно текст, назвати звертання)

Є в нашій мові прекрасні звертання,

Добрі і мудрі чудові слова.

Тими словами усяк без вагання

Маму найкращу свою назива.

Мамо, матусенько, мамочко, ненько,

Матінко, усміх твій ніжний ловлю!

Мамонько рідна, моя дорогенька,

Я над усе тебе в світі люблю!

Я і до тата умію звертатись,

Хочу в словах передати тепло.

Щоб мій татусь міг частіше всміхатись,

Щоб у душі його сонце цвіло.

Татку, татусеньку, таточку, тату,

Кращого в світі немає навкруг!

Татоньку, хочу тебе я обняти,

Ти мій порадник, заступник і друг!

3. Завдання-дослідження

Учитель. Кожній групі було завдання відшукати у творах Т.Шевченка, І. Франка, Лесі Українки звертання . Зачитати виписані речення, пояснити чим вони ускладнені

Дослідження учнів

«Зоре моя вечірняя, зійди над горою»

«I ти, моя єдина, встаєш із-за моря, з-за туману, слухняная рожевая зоре!»

«Ой Дніпре мій, Дніпре, широкий та дужий! Багато ти, батьку, у море носив козацької крові»

«Весно, голубко, чому ж ти не йдеш?»

«Спи ж ти, малесенький, пізній-бо час»

4. Гра «Спіймай звертання»

Завдання: переглядаючи мультифільм, знайти звертання і вписати їх

III. Виконання системи завдань на узагальнення практичних умінь

і навичок

1. «Розумне перо»

Завдання: запишіть речення, виділіть звертання, поясніть розділові знаки

- 1. Україно моя Україно я для тебе на світі живу.*
- 2. Встає Кобзарєва зоря над тобою моя Україно.*
- 3. Чом чом земле моя так люба ти мені?*
- 4. Тужу за вами солов'ї Вкраїни!*
- 5. Народє мій до тебе я ще верну...*
- 6. Дозволь мені мій вечоровий світе упасти зерном в рідній стороні.*

2. Гра «Творець» (письмово)

Завдання: поставити подані словосполучення в кличному відмінку. З одним словосполученням (за вибором) скласти речення. Поставити розділові знаки. Озвучити речення.

Пан лікар-

Панночка Ірина-

Петро Іванович-

Уляна Семенівна-

Друг Богдан-

Сестра Оля-

3.Завдання «Пригадай, запам'ятай»

Перегляд відеоматеріалу «Вставні слова»

4.Гра «Пошук»

Завдання: виявити, чим ускладнені речення. Пояснити розділові знаки при звертанні, вставних словах.

1. До словечка, до слов'ятка притулися,

Можже, так хоч мови рідної навчишся.

2.Даруйте на слові,але я не зрозумів Вас.

3.Звали нашого діда, як я вже потім довідався , Семеном.

4.Завжди у своєму селі (а також у лузі, в полях) приглядався до лелек.

5.Кодовий диктант «Вставні слова»

Завдання: визначити групу вставних слів. Записати номер коду поряд із словами.

Код:1 – упевненість

2 – невпевненість

3 – джерело повідомлення

4 – зв'язок думок, послідовність викладу

5 – задоволення , незадоволення

6 – привертають увагу

I варіант

- зрозумійте
- даруйте
- значить
- здається
- за словами
- бачу
- отже

II варіант

- безумовно
- без сумніву
- кажуть
- по-моєму
- по-друге
- на жаль
- слава Богу

III варіант

- безперечно
- бачиш
- по- перше
- чуєте
- можливо
- на щастя
- на думку

6.Метод «Творче конструювання»

1. Весна – це ...найкраща пора року (відтінок упевненості).
2. Весна ... днем красна (вказівка на джерело повідомлення).
3. Скоро зацвітуть сади, але... вночі можливі заморозки (привертають увагу).
4. ... треба підготуватися, щоб вчасно захистити цвіт (зв'язок думок).
5. Пізня весна... дарує сухе погоже літо
(джерело повідомлення).

7. Гра «Детективне агенство»

Завдання: визначте вставні слова і співзвучні з ними (розділові знаки опущено). Виписати речення зі вставними словами.

- *Може ще й не весна, а тільки відлига?*
- *Лелека може помститися людям за зруйноване гніздо.*
- *Чужа душа то кажуть темний ліс.*
- *Ці люди завжди кажуть правду.*
- *Здалеку видно нашу хату.*
- *Будинок тут видно недавно збудовано.*

8. Синтаксичний розбір речення

I варіант

Ти, мабуть, у світі нічого не боїшся.

II варіант

Звісна річ, усім тяжка розлука з тим, що називається життя.

III варіант

Кобзарю, знаєш, нелегка епоха цей двадцять перший невгамовний вік.

9. Завдання «У гостях у Музи Творчості»

Завдання: складіть за поданими реченнями поради, вживаючи звертання

1. *Дивіться на цей світ очима своєї любові – і він буде прекрасним.*
2. *Будуйте цей світ руками своїх надій - ...*
3. *Несіть цей світ у долонях добра - ...*
4. *Будіть цей світ світлом своєї віри - ...*

V. Підсумок уроку

«Мікрофон»

- Чи цікаво було на уроці?
- Яке завдання сподобалося найбільше?
Над чим було важко працювати?
Чи можемо обійтися без звертань? Вставних слів?

Побажання

Діти!

Не відкладайте добрих справ
...Служіть Землі, служіть Вітчизні!
Коли нависнуть хмари грізні,
Робіть усе, щоб день сіяв!
Щоб не прийшла у світ пітьма,
В якій майбутнього нема,
Щоб не розверзлись небеса,
Не впала атомна роса,
Щоб світ не мерк, а розцвітав,
Не відкладайте добрих справ.

VI. Домашнє завдання

Підготувати вітальну листівку, використовуючи різні форми звертань